

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžo/59/2013
Identifikačné číslo spisu:	4013200132
Dátum vydania rozhodnutia:	24.07.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:4013200132.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Moravu a členiek senátu JUDr. Jarmily Urbancovej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci navrhovateľa Z. Z., bytom v O., Z. XX, proti odporkyni Obci Práznovce, so sídlom v Práznovciach, M. Nešpora 146/4, o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporkyne zo 7. novembra 2012, č. rozh. PO-782/12, o odvolaní navrhovateľa a odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 28. júna 2013, č.k. 19Sp/11/2013-57, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 28. júna 2013, č.k. 19Sp/11/2013-57, **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

Odôvodnenie

Rozsudkom z 28. júna 2013, č.k. 19Sp/11/2013-57, Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) zrušil napadnuté rozhodnutie, ktorým odporkyňa rozhodla o predbežnom opatrení podľa § 5 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), § 13 ods. 5 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (správny poriadok)(ďalej len „správny poriadok“). Obsahom predbežného opatrenia bol zákaz daný navrhovateľovi v tunajšom konaní brániť susedovi T. M. (ďalej len „oznamovateľ“) v zoraní časti jeho pozemkov, parc.č. 161 a 161/2, bezprostredne susediacich s parc. č. 155 a 156 (patriacich vlastnícky navrhovateľovi), a to v šírke cca 1m a dĺžke cca 75m, pokiaľ oznamovateľ nevstúpi, ani nevojde s traktorom pri oraní na pozemok navrhovateľa.

Krajský súd uzavrel, že toto rozhodnutie bolo vydané predčasne, pretože, ako vyplynulo z dokazovania vykonaného v konaní pred súdom, v správnom konaní nebolo preukázané, že by odporkyňa vykonala dokazovanie, z ktorého by bolo možné mať za preukázané tvrdenie oznamovateľa o tom, že mu navrhovateľ bránil v realizácii jeho vlastníckeho práva vo vzťahu k parc.č. 161 a 161/2. Krajský súd poukázal na to, že napriek poskytnutej dodatočnej lehote na predloženie listín, na ktoré sa na pojednávaní

konaním 31. mája 2013 odvolal vo svojom vyjadrení starosta odporkyne ako jej štatutárny zástupca, tieto neboli do rozhodnutia krajského súdu vo veci predložené.

Súčasne krajský súd uložil odporkyni v novom konaní vykonať dokazovanie na preukázanie skutočností tvrdených oznamovateľom v jeho oznámení z 12. októbra 2012, najmä rozhodne, či vykoná miestnu obhliadku, o termíne konania ktorej upovedomí oboch účastníkov správneho konania a preverí ich tvrdenia (§ 250r Občianskeho súdneho poriadku; ďalej len „OSP“).

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd rozhodol podľa § 246c a § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnému navrhovateľovi ich náhradu nepriznal, pretože tento, hoci si ju vyčísľil ako cestovnú náhradu pri použití osobného motorového vozidla, nepredložil súdu doklady a iné listiny potrebné na jej verifikáciu (technický preukaz, doklad o cene pohonných hmôt).

Súčasne, keďže uznesením z 30. apríla 2013, č.k. 19Sp/11/2013-30 navrhovateľovi priznal oslobodenie od súdnych poplatkov (§ 138 ods. 1 OSP), ako aj s ohľadom na výsledok konania pred súdom, krajský súd uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za konanie v sume 35 € odporcovi (položka 10e/ Sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a § 148 OSP).

Proti tomuto rozsudku podali v lehote ustanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2, § 246c ods. 1 veta prvá OSP) ako navrhovateľ, tak aj odporkyňa.

Namietajúc nedostatočné zistenie skutkového stavu veci krajským súdom, žiadal navrhovateľ, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) definitívne zrušil napadnuté rozhodnutie odporkyne a priznal navrhovateľovi náhradu trov konania podľa predložených dokladom v sume 46,37 € ako náhradu cestovných výdavkov, a 6,38 € ako náhradu za poplatok za osvedčenie kópie technického preukazu k osobnému motorovému vozidlu. Tiež žiadal uloženie povinnosti odporkyni zaplatiť náhradu trov konania v sume 35 € do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku na účet vedený v Štátnej pokladnici č. 70000158045/8180.

Zopakoval a spresnil okolnosti predchádzajúce oznámeniu T. M. z 12. októbra 2012, zotrvávajúc na tvrdení, že svojím správaním mu nijako nebránil v orbe, avšak naopak, bránil vzniku (ďalšej) škody na vlastnom pozemku, ktorú mu spôsoboval spôsobom orby traktor.

Následne dal do pozornosti súdu celkový laxný prístup starostu Obce Práznovce v konaní, jeho nepravdivé tvrdenie o tom, že dodatočne predloží zápisnicu z obhliadky konanej vo veci (ktorá sa nekonala). Poukázal na to, že nie on, ale naopak oznamovateľ spôsobil škodu na majetku iného, o čom navrhovateľ tiež urobil trestné oznámenie.

Odporkyňa namietajúc nesprávne právne posúdenie veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ OSP) krajským súdom žiadala jeho rozsudok zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

S poukazom na znenie § 32 ods. 2 správneho poriadku, zdôraznila, že podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správnomu orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Poukázala na to, že mala z predchádzajúcej úradnej činnosti za preukázané, že navrhovateľ ignoruje všetky predvolania obce, neumožňuje štátny stavebný dohľad, odmieta s obcou komunikovať inak ako písomne. Mala preto za zjavné, že zabezpečenie iných dôkazov (obhliadka za prítomnosti navrhovateľa, ústne vyjadrenie navrhovateľa k veci a pod.) nebude možné. Preto si ako vyjadrenie navrhovateľa v konaní osvojila jeho písomné vyjadrenie zo 6. novembra 2012.

Ďalej uviedla, že jej je dobre známe situovanie dotknutých pozemkov oznamovateľa a navrhovateľa a tiež mala za preukázané, že dohoda medzi nimi nie je možná. Preto vo veci vydala predbežné opatrenie, ktorým navrhovateľovi uložil len, aby oznamovateľovi umožnil zorať jeho vlastný pozemok tak, aby oznamovateľ pre oranie nevstúpil ani nevošiel s traktorom na pozemok navrhovateľa.

Vo vzťahu k nepredloženiu zápisnice z obhliadky spresnila, že ide, ako na pojednávaní uviedol starosta Práznoviec, zápisnicu z obhliadky verejnoporiadkovej komisie, ktorá sa konala 5. septembra 2012 bez upovedomenia navrhovateľa v rámci prešetrovania sťažnosti obyvateľov ul. Z. z 27. júla 2012. Fotokópiu sťažnosti pripojila.

Mala za to, že výhrada krajského súdu, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia neobsahuje zistenie ohľadom porušenia hranice medzi pozemkami navrhovateľa a oznamovateľa pri oraní na pozemku oznamovateľa nie je v odôvodnení napadnutého rozhodnutia rozhodujúce.

Dodala, že vo veci určenia hranice pozemkov je na Okresnom súde Topoľčany vedené konanie.

Odporkyňa k odvolaniu navrhovateľa písomné vyjadrenie nepodala, hoci jej odvolanie bolo za týmto účelom riadne doručené.

Navrhovateľ toto svoje právo využil. V písomnom vyjadrení uviedol, že starosta obce Práznovce nevzal do úvahy písomné vyjadrenie navrhovateľa, v rozpore so zákonom nezabezpečil žiadne dôkazy ako podklad pre napadnuté rozhodnutie. Obhliadku na mieste samom neurobil starosta obce Práznovce podľa názoru navrhovateľa účelovo, pretože by na základe koľají od kolies traktora v miestach, kde tento vyšiel na pozemok navrhovateľa. Obhliadka z 5. septembra 2012 je podľa názoru navrhovateľa v tu prejednávanej veci bezpredmetná, nemá nič spoločné so zistením skutočného stavu predmetu napadnutého rozhodnutia. Dodal, že v súčasnosti by sa obhliadkou nič nezistilo.

Nikde z napadnutého rozhodnutia nemal navrhovateľ za zrejmé, ako, resp. čím, mal brániť oznamovateľovi v jeho vlastníckych právach. Dodal, že škoda (cca 20 €), naopak, vznikla jemu. Pokiaľ niekto zasiahol do pokojného stavu, bol to oznamovateľ, keď prikázal vodičovi traktora orať spôsobom vedúcim k vzniku škody na pozemku navrhovateľa.

Poukázal na vyjadrenia iných osôb vo vzťahu k starostovi obce Práznovce ako nedôveryhodnej osobe, či na opakované prípady, kedy rozhodnutia navrhovateľky, resp. starostu, o uložení rôznych pokút museli byť z dôvodu nerešpektovania zrušené. Zdôraznil, že išlo najmä o pokuty uložené dôchodcom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu odporkyne nemožno priznať úspech, no ani odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb (§ 244 ods. 1 OSP).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný

stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúce vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

Predmetom prieskumu v tu prejednávanej veci je rozhodnutie obce o predbežnom opatrení podľa § 5 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), v zmysle ktorého ak došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu, možno sa domáhať ochrany na obci. Obec môže predbežne zásah zakázať alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav. Tým nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany na súde.

Obec v konaní o opatrení podľa § 5 OZ postupuje podľa ustanovení správneho poriadku, má oprávnenia a povinnosti správneho orgánu.

Základné zásady vzťahu správneho orgánu a účastníka konania upravuje § 3 správneho poriadku tak, že správnym orgánom ukladá postupovať v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností. (§ 3 ods. 1) Ďalej sú správne orgány povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpli v konaní ujmu. (§ 3 ods. 2)

Správne orgány sú povinné svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania, vybaviť ju včas a bez zbytočných prieťahov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne vybaveniu veci. Ak to povaha veci pripúšťa, má sa správny orgán vždy pokúsiť o jej zmierne vybavenie. Správne orgány dbajú na to, aby konanie prebiehalo hospodárne a bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb. (§ 3 ods. 4)

Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely. (§ 3 ods. 5)

Ako skonštatoval už krajský súd, odporkyňa sa v konaní pred ním vedenom týmito ustanoveniami neriadila, pričom sa odvolala na poznatky z predchádzajúcej úradnej činnosti. Na ich základe mal za to, že navrhovateľ s obcou komunikuje výlučne písomne, nereaguje na predvolania, pričom zabezpečenie dôkazov, akými sú napríklad ohliadka za prítomnosti účastníka konania, ústne vyjadrenie účastníka k prejednávanej veci a pod. nie je pre uvedený postoj navrhovateľa možné.

Najvyšší súd má za to, že problémy v komunikácii s účastníkom správneho konania nezbavujú správny orgán povinnosti účastníka o úkonoch riadne informovať a vytvoriť mu priestor, aby mohol svoje procesné práva využiť. Je následne na účastníkovi, či tieto práva realizuje, alebo sa ich svojou pasivitou vzdá. Správny orgán nikdy nesmie predpokladať, že ak sa účastník istým spôsobom zachoval v predchádzajúcich konaniach, rozhodne sa aj v aktuálne vedenom konaní ostať pasívny.

Ako vyplynulo ďalej aj z odvolania odporkyne, táto vlastne ani neprešetrila stav tvrdený oznamovateľom, kedy vo veci ani nevykonala ohliadku na susedných pozemkoch oznamovateľa a navrhovateľa. Využila však zistenia z ohliadky vykonanej 5. septembra 2012 v inej veci, na základe stažnosti z 25. júla 2012, pričom išlo o vizuálnu ohliadku zo susedného pozemku.

Hoci najvyšší súd v zásade nevylučuje možnosť použitia záverov z dokazovania vykonaného v inej veci týkajúcej sa toho istého účastníka, avšak tieto musia byť časovo a vecne relevantné. Ohliadka vykonaná 5. septembra 2012 nemohla v tu prejednávanej veci poskytnúť dostatočný podklad, pretože sa jednak zamerala na iné skutočnosti, ale najmä časovo predchádzala udalosti, ktorá dala podnet vydaniu opatrenia podľa § 5 OZ.

Preto, ako skonštatoval krajský súd, nie je možné mať napadnuté rozhodnutie za vydané v súlade so zákonom, na základe riadne zisteného skutkového stavu v konaní riadne rešpektujúcom práva a povinnosti subjektov správneho konania.

Pokiaľ ide o odvolanie navrhovateľa, najvyšší súd uvádza, že vyhovením jeho odvolaniu, t.j. zmenou rozsudku krajského súdu a jednoduchým zrušením napadnutého rozhodnutia odporkyne by prekročil právomoc mu zverenú zákonom. Prevzal by totiž na seba právomoc prislúchajúcu obci. Tento postup by totiž prichádzal do úvahy jedine v prípade, ak by napadnuté rozhodnutie vydal orgán, ktorý na to nebol podľa zákona oprávnený (§ 250j ods. 3 veta druhá OSP, § 250l ods. 2 OSP), čo sa v tu prejednávanej veci nestalo.

S ohľadom na uvedené najvyšší súd odvolaniami napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne a právne správny potvrdil (§ 219 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 OSP, § 250l ods. 2 OSP).

O trovách konania najvyšší súd rozhodol tak, že úspešnému navrhovateľovi ich náhradu nepriznal, pretože tento si pre odvolacie konanie žiadnu neuplatnil (§ 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, § 250l ods. 2 OSP, § 250h OSP).

Vo vzťahu k trovám, ktoré mu vyvstali v spojení s konaním pred krajským súdom najvyšší súd uvádza, že tieto bolo predmetom konania pred krajským súdom, ktorý o nich aj rozhodol, vychádzajúc z podkladov v čase vyhotovenia rozsudku mu daných k dispozícii. Navrhovateľ ani ku dňu vyhlásenia rozsudku krajského súdu, ani ku dňu jeho doručenia nedoložil krajskému súdu doklady, na základe ktorých by mohol tento posúdiť dôvodnosť a správnosť uplatnenej výšky náhrady trov uplatnených si navrhovateľom. Najvyšší súd má preto za to, že krajský súd rozhodol o trovách konania pred ním vecne a právne správne, o čom svedčí aj skutočnosť, že najvyšší súd jeho rozsudok ako celok potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.